

I. Általános kémia

1. 6g; 9g; 4,25g; 8,5g; 16g 5p
2. H₂SO₄; ecetsav; b) Al, Fe; c) CH₄, O₂; d) molalitás, tömeg%. 8p
3. a) $2\text{Fe} + 1,5\text{O}_2 + x\text{H}_2\text{O} \longrightarrow \text{Fe}_2\text{O}_3 \cdot x\text{H}_2\text{O}$ /lehet Fe(OH)₃ is/
 b) $\text{CaCO}_3 + 2\text{HCl} = \text{CaCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$
 c) $5\text{Fe}^{2+} + \text{MnO}_4^- + 8\text{H}^+ = 5\text{Fe}^{3+} + \text{Mn}^{2+} + 4\text{H}_2\text{O}$
 d) $\text{NaClO} + 2\text{HCl} = \text{NaCl} + \text{Cl}_2 + \text{H}_2\text{O}$ 4p
4. $\text{C}_2\text{H}_5\text{OH}_f + 3\text{O}_{2,g} = 2\text{CO}_{2,g} + 3\text{H}_2\text{O}_f$
 $\text{H}_{2,g} + \text{S}_{sz} + 2\text{O}_{2,g} = \text{H}_2\text{SO}_{4,f}$
 $\text{Na}_g^+ + \text{Cl}_g^- = \text{NaCl}_{sz}$ 3p
-
- 20p

II. Anvagszerkezet

1. a) B: K2s²2p¹ b) N, V csoport, pl. N: K2s²2p³ c) pl. Mn: [Ar] 3d⁵4s²
 d) Rb: [Kr] 5s¹ e) Bi: KLMN5s²5p⁶5d¹⁰6s²6p³ 5p
2. Ca Cl₂ C CaCl₂ CCl₄
 fémrács molekularács atomrács ionrács molekularács 5p
3. a) pol. N₂O; apol. CO₂; b) pol. Cl₂O, H₂S, NO₂; apol. BF₃
 c) pol. PF₃, NH₃; apol. SiCl₄ d) N₂O, NO₂, CO₂ 6p
4. a) feltöltetlen elektronpályák; b) neutronszám = protonszám;
 c) delokalizált elektronok sok atomra (halmazra) elosztva; d) op, fp < 25°C. 4p
-
- 20p

III. Szervetlen Kémia

1. a) Fe b) Al c) Al, Ca d) Ca e) Fe, Cu, Ni 4p
2. 6 írható fel:
 $\text{H}_2\text{O}_2 + \text{H}_2\text{S} = \text{S} + 2\text{H}_2\text{O}$
 $\text{H}_2\text{O}_2 + \text{H}_2\text{SO}_3 = \text{H}_2\text{SO}_4 + \text{H}_2\text{O}$
 $\text{H}_2\text{O}_2 + 2\text{HI} = \text{I}_2 + \text{H}_2\text{O}$
 $2\text{H}_2\text{S} + \text{H}_2\text{SO}_3 = 3\text{S} + 3\text{H}_2\text{O}$
 $\text{H}_2\text{S} + \text{I}_2 = \text{S} + 2\text{HI}$
 $\text{H}_2\text{SO}_3 + \text{I}_2 + \text{H}_2\text{O} = \text{H}_2\text{SO}_4 + 2\text{HI}$ 4p
3. a) $\text{H}_2\text{O} + \text{CO}_2 = \text{H}_2\text{CO}_3$ b) $\text{O}_2 + 2\text{CO} = 2\text{CO}_2$ c) $\text{C} + \text{CO}_2 = 2\text{CO}$
 d) $\text{NaOH} + \text{CO}_2 = \text{NaHCO}_3$ (vagy Na₂CO₃) /de jó a $\text{NaOH} + \text{CO} = \text{HCOONa}$ is/
 e) $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{CO} = 2\text{Fe} + 3\text{CO}_2$ 5p
4. a) $\text{Zn} + 2\text{HCl} = \text{FeCl}_2 + \text{H}_2$ /oldódás gázfejlődéssel/
 b) $\text{FeS} + 2\text{HCl} = \text{FeCl}_2 + \text{H}_2\text{S}$ /oldódás gázfejlődéssel, szag, szín/
 c) tömény oldatokkal „királyvíz”: $\text{HNO}_3 + 3\text{HCl} = 3\text{Cl} + \text{NO} + 2\text{H}_2\text{O}$
 d) $\text{MgCO}_3 + 2\text{HCl} = \text{MgCl}_2 + \text{CO}_2 + \text{H}_2\text{O}$ /oldódás színtelenül, pezsgés/ 4p
5. angol: sulphuric acid, nitric acid, acetic acid
 német: Schwefelsäure, Salpetersäure, Essigsäure 3p
-
- 20p

IV. Szerves Kémia

1. felsorolható vegyületek: etán, etén, etin, etilamin, dimetilamin, etanol, glikol, etilénoxid, acetaldehid, ecetsav, ecetsavamid, aminoecetsav 10p
2. pl. brómaddíció eténen vagy etinen, sav-bázis reakció ecetsavval, vagy aminnal. 2p
3. dimetil-ke-ton, metil-propilketon, metil-izopropil-ke-ton
 a)-ból propánsav és ecetsav;
 b)-ból propánsav és ecetsav, vagy butánsav /+hangyasav-CO₂/;
 c)-ból propánsav és ecetsav, vagy i-butánsav /+hangyasav-CO₂/ 4p
4. a) fenol-naftalin; b) tejsav-ftálsav; c) éter-alkohol;
 d) naftalin, glicerín 4p
-
- 20p

1. Kivált $81,2/228 = 0,356$ mol, oldatban $10 \cdot 8,92/233 = 0,383$ mol 4p
 Összesen volt tehát $0,739$ mol = $88,68\text{g}/240\text{g}$ oldat, ez 36,95% 3p
 a megmaradt oldat $/240 - 81,2/\text{g}$, ebben $0,383\text{mol} = 45,94\text{g}$, ez 28,9%. 3p
2. a) $\text{Ca}(\text{COO})_2 \cdot x\text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca}(\text{COO})_2 + x\text{H}_2\text{O}$,
 b) $\text{Ca}(\text{COO})_2 \longrightarrow \text{CaCO}_3 + \text{CO}_2$, és $n(\text{CO}_2) = 1,1/24,5 = 44,9$ mmol 2p
 c) $\text{CaCO}_3 \longrightarrow \text{CaO} + \text{CO}_2$, és $n(\text{CO}_2) = 3080/44 = 70,0$ mmol 2p
 Tehát b) szerint $44,9$ mmol kalciumoxalát van,
 c) szerint összegük $70,0$ mmol, tehát $25,1$ mmol CaCO_3 ; 35,8% 3p
 Az össztömeg: $25,1 \cdot 100 + 44,9 \cdot 128 + 44,9 \cdot 18 = 9880$ mg,
 s ebből $x = 2$, tehát $\text{Ca}(\text{COO})_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$ volt, 64,2%(n) 3p
3. a) $2\text{H}_2\text{SO}_4 + 1\text{Cu} = 1\text{CuSO}_4 + 1\text{SO}_2 + 2\text{H}_2\text{O}$
 b) $8\text{HNO}_3 + 3\text{Cu} = 3\text{Cu}(\text{NO}_3)_2 + 2\text{NO} + 4\text{H}_2\text{O}$ 4p
 2dm^3 gáz: $2/24,5 = 0,0816$ mol,
 a) szerint ehhez $0,0081$ mol Cu, azaz 5,18g réz kell,
 b) szerint $3/2 \cdot 0,081$ mol Cu, azaz 7,77g réz kell. 6p
4. $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 2\text{Al} = 2\text{Fe} + \text{Al}_2\text{O}_3$.
 Ha a termékben x mol Fe, y mol Al, $0,5x$ mol Al_2O_3 van,
 akkor $x + 1,5y = 294/24,5 = 12$, és $56x + 27y = 1000$, 6p
 a két egyenletből: $x = 8,8$ mmol, $y = 2,13$ mmol, $0,5x = 4,4$ (mmol),
57,4% Fe; 13,9% Al; 28,7% Al_2O_3 4p
 Kiindulás $4,4$ mmol Fe_2O_3 és $(8,8 + 2,13) = 10,93$ mmol Al, tehát 1:2,48.
5. $\text{CS}_2 + x\text{S} + (3+x)\text{O}_2 = \text{CO}_2 + (2+x)\text{SO}_2$
 112 mmol NaOH fogy 112 mmol H^+ -re, ez $112/4$ mmol SO_2 -vel képződik 3p
 1g oldatban 28 mmol S = 896mg , 104mg C = $8,67$ mmol. 4p
 A molarány tehát C:S = $1:3,23$; és CS_2 :S = $1:1,23$.
 Ez 55,15 mol% kén, azaz 34,1%/m/. 3p
6. $\text{CuSO}_4 + \text{H}_2\text{O} \xrightarrow{2\text{F}} \text{Cu} + \text{H}_2\text{SO}_4 + 0,5\text{O}_2$, és $\text{H}_2\text{O} \xrightarrow{2\text{F}} \text{H}_2 + 0,5\text{O}_2$
 lett $98\text{g} = 1$ mol kénsav, ugyanennyi mol CuSO_4 volt.
 2F fogyott az első reakcióra (1 mol Cu), 1F a második reakcióra (0,5 mol víz) 5p
 Eltávozott 1 mol Cu, 0,5 mol H_2 , 0,75 mol O_2 , tömegük $88,5\text{g}$.
 Volt tehát $9888,5\text{g}$ oldat, benne 1 mol CuSO_4 : 0,103 mol/1000g víz. 5p
7. $[\text{OH}^-] = 10^{-2}$ mol/l, azaz $0,35$ mmol/35 ml, ez a felesleg. 2p
 n mol kénsavra tehát $2n + 0,35 = 2,5$ mmol fogyott,
 ebből $n = 1,075$ mmol/10 ml, 1 dm^3 -ben $107,5$ mmol. 4p
 20g oldatban tehát $10,535\text{g}$ kénsav volt, azaz 52,675%/m/. 4p
8. Legyen 4 mol H_2S és 1 mol SO_2 . Ha reagált $4x$ mol H_2S és x mol SO_2 , maradt
 $4(1-x)$ mol H_2S és $(1-x)$ mol SO_2 , lett $3x$ mol S_2 és $4x$ mol H_2O .
 a) ha $4(1-x) = 4x$, akkor $x = 0,5$; az átalakulás 50%-os.
 egyensúlyban 2 mol H_2S , 2 mol H_2O , $1,5$ mol S_2 , $0,5$ mol SO_2 .
 mol/térf%-ban: 33,3% H_2O és H_2S , 25% S_2 és 8,33% SO_2 . 6p
 b) Ha 50% H_2O , akkor ennek $3/4$ része a S_2 : 37,5%.
 A maradék 12,5%, ennek $1/5$ része SO_2 : 2,5%, $4/5$ része H_2S : 10%.
 Az átalakulás: $50/(50 + 10) = 5/6$, azaz 83,33%-os. 4p